

VINE PRAPADUL PESTE ICCJ – Excelent! Adrian Toni Neacsu cere Avocatului Poporului sa sesizeze CCR cu neconstitutionalitatea articolului ce limiteaza dreptul condamnatilor de a introduce contestatie in anulare: "Norma criticaata plaseaza una dintre persoanele impotriva carora se face executarea hotararii de condamnare in situatia de a fi decazuta din dreptul de a exercita calea de atac din motive care nu ii pot fi imputabile si care nu puteau fi prevazute in mod rezonabil" (Document)

Scris de Elena DUMITRACHE

Magistrati - Instante

Valul de eliberari de la Inalta Curte dupa decizia CCR care a stabilit nelegala compunere a Completelor de 5 judecatori, si imposibilitatea unor condamnati penal de a introduce contestatie in anulare dupa acesta solutie, desi au fost la randul lor condamnati de complete nelegale, i-a facut pe oamenii Dreptului sa ridice o serie de intrebari legitime fata de **situatia in care se afla cei care nu mai sunt in termenul de depunere a contestatiei in anulare, dar au ispasita pedeapsa aplicata de completele nelegale ale instantei supreme sau se afla in timpul ispasirii ei. Primul care a luat pozitie fata de aceasta anomalie este avocatul Adrian Toni Neacsu (foto) din Baroul Bucuresti care vineri, 21 decembrie 2018, a adresat o petitie Avocatului Poporului, in care ii solicita sa sesizeze Curtea Constitutionala a Romaniei in legatura cu dispozitiile art. 428 alin. (1) Cod procedura penala, privitor la termenul de introducere a contestatiei in anulare de 30 zile.** Petitia lui Adrian Toni Neacsu este fabuloasa din punctul nostru de vedere si o prezentam in exclusivitate in cuprinsul articolului.

Valul de eliberari de la Inalta Curte dupa decizia CCR care a stabilit nelegala compunere a Completelor de 5 judecatori, si imposibilitatea unor condamnati penal de a introduce contestatie in anulare dupa acesta solutie, desi au fost la randul lor condamnati de complete nelegale, i-a facut pe oamenii Dreptului sa ridice o serie de intrebari legitime fata de **situatia in care se afla cei care nu mai sunt in termenul de depunere a contestatiei in anulare, dar au ispasita pedeapsa aplicata de completele nelegale ale instantei supreme sau se afla in timpul ispasirii ei. Primul care a luat pozitie fata de aceasta anomalie este avocatul Adrian Toni Neacsu (foto) din Baroul Bucuresti care vineri, 21 decembrie 2018, a adresat o petitie Avocatului Poporului, in care ii solicita sa sesizeze Curtea Constitutionala a Romaniei in legatura cu**

dispozitiile art. 428 alin. (1) Cod procedura penala, privitor la termenul de introducere a contestatiei in anulare de 30 zile. Petitia lui Adrian Toni Neacsu este fabuloasa din punctul nostru de vedere si o prezentam in exclusivitate in cuprinsul articolului.

Demersul avocatului Adrian Toni Neacsu are la baza Decizia nr. 685/2018 a Curtii Constitutionale prin care s-a constatat existenta unui conflict de natura constitutionala intre Parlament si Inalta Curte de Casatie si Justitie, conflict generat de hotararile Colegiului de conducere al instantei supreme, incepand cu Hotararea nr. 3/2014. Este vorba despre hotararile Colegiului de conducere prin care, de la sine putere si cu interpretarea legii dupa bunul plac, **Inalta Curte a decis ca tragerea la sorti pentru Completele de 5 judecatori sa se faca doar pentru 4 membri, dintre cei 5**, presedintele si vicepresedintele ICCJ facand parte de drept din componenta acestor complete. Prin practica Inaltei Curti din ultimii patru ani s-au incalcat prevederile art. 32 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciara care stabilea ca din Completele de 5 fac parte 5 judecatori trasi la sorti.

Festival de contestatii in anulare la ICCJ

O alta concluzie extrem de importanta a CCR a fost si ca **toate hotararile judecatoresti pronuntate de Completele de 5 judecatori in materie penala, nelegal constituite, incepand cu 1 februarie 2014 si pana in prezent sunt lovite de nulitate neconditionata.** Constatarea Curtii Constitutionale a Romaniei a declansat astfel inregistrarea la Inalta Curte, pe banda rulanta, de contestatii in anulare in temeiul art. 426 lit. d) teza I CPP, care prevede ca instanta de apel nu a fost compusa conform legii.

In majoritate, contestatiile in anulare au fost admise in principiu de ICCJ. Au existat insa si dosare in care Inalta Curte a respins contestatiile in anulare, motivand ca nu au fost formulate in termenul prevazut de art. 428 alin. 1 CPP, respectiv de 30 de zile de la comunicarea hotararii atacate.

Practic, s-a creat situatia aberanta in care unor persoane li s-a refuzat dreptul de a contesta hotararea de condamnare doar pentru ca au primit mai devreme decat altii hotararea, ignorandu-se flagrant situatia constata de CCR privitoare la nelegala compunere a completelor de 5 judecatori.

Or, tocmai aceasta situatie este denuntata de avocatul Adrian Toni Neacsu in petitia transmisa Avocatului Poporului. Potrivit documentului pe care il gasiti la finalul articolului, Completele de 5 in materie penala au pronuntat de la 1 februarie 2014 nu mai putin de 350 de hotarari judecatoresti definitive de condamnare intr-o compunere nelegala, insa cea mai mare parte a persoanelor condamnate se gasesc in prezent "in situatia de a executa aceste hotarari judecatoresti lovite de nulitatea absoluta inscrisa in art. 281 alin. 1 lit a) Cod procedura penala" si "nu mai au remedii procesuale intrucat nu se mai afla in termenul de contestatie in anulare".

Publicam in continuare pasaje din Petitia formulata la Avocatul Poporului de avocatul Adrian Toni Neacsu:

"Posibilele contestatii in anulare formulate de acesti condamnati vor fi respinse ca inadmisibile intrucat sunt formulate peste termenul prevazut de art. 428 alin. 1 Cod procedura penala si intrucat potrivit art. 431 alin. 2 Cod procedura penala una din conditiile pentru admisibilitatea contestatiei este introducerea in termenul legal de 30 de zile.

Potrivit art. 58 alin. 1 din Constitutie si art. 1 alin. 1 din Legea nr. 35/1997 Avocatul Poporului apara drepturile si libertatile fundamentale ale persoanelor fizice.

Principiul egalitatii in drepturi, in scris in art. 16 alin. 1 din Constitutia Romaniei, inclusiv sub aspectul egalitatii in fata justitiei, presupune egalitatea cetatenilor in fata legii si a justitiei, fara privilegii si fara discriminari. Acest principiu impune statului asigurarea unui cadru legal menit sa permita aplicarea unui tratament egal tuturor persoanelor fizice aflate in situatii juridice similare, astfel incat sa fie egale in drepturi, fara privilegii si fara discriminari.

Decizia nr. 685/7 noiembrie 2018 a relevat o incalcare sistematica, de lunga durata si asumata prin decizii administrative si jurisdictionale ale Inaltei Curti de Casatie si Justitie, a unor drepturi fundamentale ale cetatenilor, incalcare grava atat prin intensitatea ei cat si prin numarul mare al cetatenilor aflati in aceasta situatie.

Cu toate ca din punct de vedere juridic problema nelegalitatii compunerii completelor de 5 judecatori de la ICCJ a aparut doar o data cu pronuntarea acestei decizii de catre CCR, nu pot apela la remedii procesuale pentru inlaturarea vatamarilor si repararea drepturilor decat acele persoane care se afla in situatia particulara de a li se fi comunicat hotararea definitiva in ultimele 30 de zile. Evident ca nici aceste persoane daca ar fi formulat aceeasi contestatie in anulare anterior Deciziei nr. 685/2018 nu ar fi beneficiat de prevederile ei, nu ar fi putut invoca nelegala compunere a completelor de judecata si nu ar fi putut obtine celelalte reparatii pentru incalcare drepturilor lor prevazute de codul de procedura penala.

Astfel fiind, **norma criticata plaseaza unele dintre persoanele impotriva carora se face executarea hotararilor de condamnare pronuntate de complete nelegal constituite si de instante care nu satisfac cerintele impartialitatii obiective in situatia de a fi decazuta din dreptul de a exercita calea de atac prevazuta de lege din motive care nu ii pot fi imputabile, comunicarea hotararilor de condamnare anterior aparitiei Deciziei nr. 685/2018 a CCR, si care nu puteau fi prevazute in mod rezonabil.**

In sfarsit, desi prin aceeași decizie nr. 685/2018 Curtea Constitutionala a constatat (pct 198) ca Inalta Curte de Casatie si Justitie "nu este de natura sa ofere garantii cu privire la restabilirea corecta a cadrului legal de functionare a Completurilor de 5 judecatori", eventualele contestatii in anulare formulate peste termenul prevazut de art. 428 alin. 1 Cod procedura penala, precum si eventualele exceptii de neconstitutionalitate ridicate in aceste procese, vor fi solutionate tot de completele de 5 judecatori ale ICCJ.

Astfel fiind, avand in vedere gravitatea incalcarii drepturilor fundamentale ale cetatenilor, dimensiunea in timp si in ce priveste numarul mare de persoane afectate incepand de la 1 februarie 2014 si pana la 7 noiembrie 2018, precum si rolul constitutional al Avocatului Poporului de a apara drepturile si libertatile fundamentale ale persoanelor fizice, apreciem ca sunt intrunite conditiile de legalitate si oportunitate pentru sesizarea directa a Curtii Constitutionale. (...)

Textul de lege criticat contravine prevederilor constitutionale cuprinse in art. 21 referitor la liberul acces la justitie, art. 16 privind egalitatea cetatenilor in fata legii si a autoritatilor publice, art. 124 referitor la infaptuirea justitiei, precum si prevederilor cuprinse in art. 6 par. 1 din CEDO, dreptul la un proces echitabil si art. 13 din CEDO, dreptul la un recurs efectiv. (...)

Optiunea legiuitorului, de a reglementa un termen pentru introducerea contestatiei in anulare, cand se invoca existenta unei compuneri nelegale a completului de judecata din apel [art. 426 lit. d teza a I-a) din Codul de procedura penala], nu apare ca fiind rezonabila din perspectiva relatiei existente intre interesul general si cel individual, aceasta conditionare a formularii contestatiei in anulare impunand in sarcina individului o conditie excesiva pentru exercitarea caii de atac extraordinare.

Conditionarea introducerii contestatiei in anulare, pentru motivul reglementat in art. 426 lit. d) din Codul de procedura penala, de respectarea unui termen in acest sens nu este rezonabila, depasind cadrul constitutional referitor la exercitarea cailor de atac, in conditiile in care instituirea unei cai de atac, ca modalitate de acces la justitie, implica, de principiu, asigurarea posibilitatii de a o utiliza pentru toti cei care au un drept, un interes legitim, capacitate si calitate procesuala. Or, prin efectul dispozitiilor criticate se produce un dezechilibru in defavoarea justitiabilului, in sensul ca acesta trebuie sa suporte sanctiunea procedurala a inadmisibilitatii in ipoteza formularii contestatiei in anulare, pentru motivul reglementat la lit. d) a art. 426, cu nerespectarea termenului stabilit de legiuitor in art. 428 alin. (1) din Codul de procedura penala.

De asemenea, imposibilitatea exercitării efective a unei cai de atac de către părțile unui proces este de natură să împiedice aplicarea efectivă a principiilor constituționale ale egalității în drepturi, în general, și egalității în fața justiției, în special, cuprinse în art. 16 alin. 1 și 2 din Constituție.

Această concluzie se impune cu puterea evidentei întrucât, în prezenta cauză, norma criticată plasează una dintre persoanele împotriva cărora se face executarea hotărârii de condamnare în situația de a fi decazută din dreptul de a exercita calea de atac prevăzută de lege din motive care nu îi pot fi imputabile și care nu puteau fi prevăzute în mod rezonabil.

Din acest punct de vedere, se impune a se constata că posibilitatea de a lua cunoștință despre existența unor împrejurări de fapt care determină nelegală compunerea a instanței de judecată, în raport de care însă nu există nicio obligație legală de a fi cunoscute de către participanții din procesul penal (cu excepția instanței de judecată), nu poate constitui un criteriu de admisibilitate a contestației în anulare, o interpretare contrară conducând la discriminarea persoanelor care nu au acces la informații de natură a le face cunoscute asemenea împrejurări.

Încălcarea dispozițiilor legale privind compunerea instanței de judecată reprezintă o încălcare severă a dreptului la un proces echitabil (garantat de art. 6 par. 1 din Convenția EDO) în ultimul grad de jurisdicție prevăzut de lege, astfel încât se impune a se constata că dispozițiile art. 428 alin. 1 Cod procedură penală, cu referire la art. 426 lit. d) teza a II-a Cod procedură penală încalcă și dispozițiile art. 13 din Convenția EDO privind dreptul la un remediu efectiv.

Astfel cum a menționat Curtea europeană în jurisprudența sa, art. 13 din Convenție garantează existența în dreptul intern a unei cai de atac care să permită prevalarea de drepturile și libertățile din Convenție, astfel cum sunt consacrate în aceasta. Prin urmare, această dispoziție are drept consecință o cale de atac internă care permite examinarea conținutului unei „plângeri credibile” întemeiate pe Convenție și oferirea măsurilor de reparare corespunzătoare. (Hotărârea Kud’ya împotriva Poloniei (GC), nr. 30210/96, paragraf. 157)

În concepția instanței europene dreptul la un tribunal este o componentă esențială a sistemului de garanții instituit prin art. 6 paragraf. 1 din Convenție, pentru că orice persoană care este parte într-o cauză civilă sau penală să beneficieze de un proces echitabil. În materie penală, dreptul la un proces echitabil presupune dreptul ca orice acuzare ce i se aduce unei persoane să fie dedusă judecării în fața unui tribunal stabilit de lege, independent și imparțial.

Tot în jurisprudența Curții EDO s-a statuat cu privire la calea de atac prevăzută de art. 13 din Convenție că aceasta trebuie să fie „efectivă” atât în practică, cât și în drept, în special în sensul că exercitarea acesteia nu trebuie să fie împiedicată în mod nejustificat de actele sau omisiunile autorităților statului parat. (Hotărârea Valentin Campeanu împotriva României, nr. 47848/08, paragraf. 148; Hotărârea Paul și Audrey Edwards împotriva Regatului Unit, nr. 46477/99, pct. 96-97; Hotărârea Büyükdada? c. Turciei, nr. 28340/95, paragraf. 64).

Or, din acest punct de vedere, se impune a se constata că persoanele împotriva cărora se execută hotărârea pronunțată de o instanță de judecată lipsită de imparțialitate, care nu au descoperit viciul de legalitate privind compunerea instanței în termenul prevăzut de art. 428 alin. 1 C. proc. pen., sunt împiedicate în mod nejustificat să exercite calea de atac necesară pentru a sancționa procedura judiciară neechitabilă finalizată cu pronunțarea hotărârii de condamnare.

De altfel, însăși Curtea Constituțională a statuat că „ori de câte ori legea penală sau civilă a fost încălcată, trebuie să se asigure părții interesate posibilitatea de a cere și de a obține restabilirea legalității prin casarea hotărârii nelegale.” (Decizia Curții Constituționale nr. 783/2009 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.404 din 15 iunie 2009)

De asemenea, Curtea a statuat că, potrivit propriei sale jurisprudențe, „principiul accesului liber la justiție [...] implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, în care să se prescrie cu precizie

conditiile si termenele in care justitiabilii isi pot exercita drepturile lor procesuale, inclusiv cele referitoare la caile de atac impotriva hotararilor pronuntate de instantele de judecata.”

[*Cititi aici integral petitia trimisa de avocatul Adrian Toni Neacsu la Avocatul Poporului](#)